

Inflácia – indexy spotrebiteľských cien v máji 2024

Posledná aktualizácia: 14.06.2024 | Počet zobrazení: null

Vydavateľ: null

Tematická oblasť: null

Okruh: null

Dátum publikovania: 14.06.2024

Príloha – Inflácia máj 2024 (ZIP – 658 kB)

Inflácia v porovnaní s aprílom nepatrne poskočila, v máji dosiahla hodnotu 2,2 %

Ceny potravín a nealkoholických nápojov v máji 2024 opäť vzrástli, medzimesačne aj medziročne. V porovnaní s aprílom zdraželi aj stravovacie a bytovacie služby. Medziročnú infláciu ovplyvnili okrem potravín aj vyššie ceny alkoholu, tabaku a pohonných látok. Ceny za bývanie a energie klesli prvýkrát za tri roky.

Spotrebiteľské ceny tovarov a služieb v máji vzrástli medzimesačne o 0,1 %. Medziročná inflácia po roku nepretržitého spomaľovania nepatrne poskočila a dosiahla hodnotu 2,2 %. Tempo zdražovania však stále patrilo k najnižším za posledné tri roky.

Stiahnite si graf vo vysokom rozlíšení [vo formáte PDF](#) (82 kB), alebo [vo formáte PNG](#) (109 kB).

Medzimesačný vývoj – máj 2024 v porovnaní s aprílom 2024

Spotrebiteľské ceny počas mája vzrástli podobne ako v marci, celkovo len veľmi mierne. Rast cien sa prejavil v 4 z 12 odborov (výdavkových skupín domácností), v 6 ceny klesli a v 2 odboroch sa ceny nezmenili. Najväčší vplyv mali ceny **potravín a nealkoholických nápojov**¹⁾, ktoré boli po dvoch mesiacoch poklesov vyššie v priemere o 1 %. V porovnaní s aprílom sa ceny zvýšili pri 5 z 9 sledovaných potravinových položiek. Vyššie boli najmä ceny mlieka, syrov a vajec, ako aj mäsa, chleba s obilninami. Nealko nápoje boli drahšie o 0,7 %. Naopak výraznejšie klesli ceny ovocia, zeleniny, cukru a cukroví, a tiež olejov a tukov. Ďalší zásadnejší vplyv na medzimesačný rast cien malo zdražovanie stravovacích a bytovacích služieb v odbore **reštaurácie a hotely** o 0,6 %, ako aj **odevov a obuvi** o 0,8 %.

Výraznejší tlmiaci účinok na rast cien malo zlacňovanie v odbore **doprava**, kde ceny pohonných hmôt v tomto roku prvýkrát klesli, a to o 3,1 %. V odbore **bývanie a energie** sa znížili ceny imputovaného nájomného a mierne zlacneli aj pevné palivá. Pokles cien sa v máji prejavil aj v odbore **nábytok a bytovézariadenia**, kde zlacneli najmä tovary pre domácnosť na krátkodobú spotrebu, kam patria napríklad prášky na pranie a čistiace prostriedky.

Medziročný vývoj – máj 2024 v porovnaní s májom 2023

Inflácia v medziročnom porovnaní dosiahla v máji rast o 2,2 %. Medziročne vyššie ceny boli v 10 z 12 odborov (výdavkových skupinách domácností). Najvýznamnejší rastový vplyv na vývoj inflácie mali v máji najmä vyššie ceny **potravín s nealkonápojmi**, ktoré patria k podielovo najvýznamnejším výdavkovým skupinám slovenských domácností. Ich ceny vzrástli v priemere o 0,7 %. Vyššie boli predovšetkým ceny mäsa, chleba a obilnín, ale i cukru a cukroví. Naopak, mlieko, syry a vajcia, ako aj oleje a tuky zlacneli medziročne takmer o 3 % a o viac ako 1 % zelenina a ovocie.

Ďalším odborom, ktorý negatívne ovplyvnil rast inflácie bola **doprava**, a to najmä ceny pohonných látok. Tie boli medziročne drahšie o 5,2 %. Už niekoľko mesiacov ťahajú celkovú mieru inflácie nahor aj vyššie ceny **alkoholu a tabaku** (aj vplyvom zvýšenia spotrebnej dane z februára tohto roka), ktoré v máji vzrástli o 7,7 %. Tempo zdražovania sa výraznejšie zrýchlilo v

odbore reštaurácie a hotely o 7,1 %, rástli ceny za stravovacie a ubytovacie služby.

Výraznejší tlmiaci účinok na celkovú infláciu mali ceny tovarov a služieb v odbore **bývanie a energie**, ktoré v máji klesli prvýkrát za posledné tri roky (od apríla 2021). Hoci ich pokles bol mierny na úrovni 0,1 %, najvýznamnejšie ovplyvňujú celkové výdavky slovenských domácností. Klesli najmä ceny za imputované nájomné a energie (plyn, tepelná energia, pevné palivá). Naopak, v odbore však vzrástli ceny za údržbu a opravy obydľia, odvoz odpadu, ako aj za vodné a stočné.

Medziročný pokles cien zaznamenal prvýkrát v tomto roku aj odbor **rekreácia a kultúra**, najmä nižšie ceny počítačov a iných zariadení na spracovanie informácií, ako aj spoločenských hier a hračiek.

Spolu za päť mesiacov roku 2024 sa spotrebiteľské ceny medziročne zvýšili o 2,8 %.

Vývoj jadrovej a čistej inflácie

Pri májovej úhrnnej miere medziročnej inflácie 2,2 % dosiahla **jadrová inflácia** hodnotu 2,1 % a **čistá inflácia** hodnotu 2,6 %. Medzimesačne jadrová inflácia dosiahla hodnotu 0,1 % a čistá inflácia hodnotu -0,2 %.

Jadrová inflácia sleduje rast cenovej hladiny po vylúčení vplyvu zmien regulovaných cien (napr. ceny energií) a iných administratívnych opatrení (napríklad úprav daní a podobne). Čistá inflácia je jadrová inflácia bez zmien cien potravín.

Poznámka: Vývoj indexov spotrebiteľských cien sa sleduje na univerzálnom spotrebnom koši zloženom z reprezentantov za vybrané druhy tovarov a služieb platených obyvateľstvom, ktorým boli priradené určité váhy. Váhy sú každoročne revidované, aktuálne platia pre rok 2024 a sú dostupné v databáze Štatistického úradu SR. Ceny sa zisťujú na celom území SR vo vybranej sieti predajní a prevádzok služieb počas prvých 20 dní sledovaného mesiaca.

¹⁾ cenové výstupy za potraviny a nealkoholické nápoje sa od januára 2024 spracovávajú z nového zdroja – transakčných údajov obchodných reťazcov, ktoré nahradili tradičné terénne zisťovanie

Zdroj údajov databáza DATAcube.:

- **Indexy rastu cien (inflácia) - medziročne**
- [Indexy spotrebiteľských cien oproti rovnakému obdobiu minulého roku \[sp0005ms\]](#)
- [Indexy spotrebiteľských cien - podrobné údaje \[sp0029ms\]](#)

- **Indexy rastu cien (inflácia) - medzimesačne**
- [Indexy spotrebiteľských cien oproti predchádzajúcemu mesiacu \[sp0004ms\]](#)

- **Indexy rastu cien k bazickému obdobiu**
- [Indexy spotrebiteľských cien oproti bazickému obdobiu \[sp0006ms\]](#)

- **Jadrová a čistá inflácia**
- [Jadrová a čistá inflácia - oproti rovnakému obdobiu minulého roku v % \[sp0008ms\]](#)
- [Jadrová a čistá inflácia - zmena oproti predchádzajúcemu obdobiu v % \[sp0007ms\]](#)
- [Jadrová a čistá inflácia - oproti decembru minulého roku v % \[sp0009ms\]](#)

- **Spotrebné koše**
- [Spotrebný koš 2024 \[sp0035rs\]](#)
- [Spotrebný koš 2024 - reprezentanty \[sp0036rs\]](#)

Iný zdroj údajov:

- [Medziročné indexy rastu cien \(inflácia\) – podrobne \(ZIP - 581 kB\)](#)
- [Medziročné indexy rastu cien \(inflácia\) – odbory \(ZIP - 73 kB\)](#)

Výstupy k téme inflácia:

Zmena metodiky v zisťovaní spotrebiteľských cien

Štatistický úrad SR spracováva od januára 2024 cenové výstupy za **potraviny a nealkoholické nápoje** z nového zdroja – z tzv. **scanner data**, t.j. z transakčných údajov obchodných reťazcov. Nahradili tradičné terénne zisťovania. Nová metodika výrazne

rozšírila a prispela k skvalitneniu štatistických výstupov. Využívanie skener dát je dôležitou súčasťou modernizácie a skvalitňovania cenových štatistik. [Viac v metodických vysvetlivkách – CPI](#). Ceny ostatných tovarov a služieb sa naďalej získavajú priamo v teréne, vo vybraných predajniach a prevádzkach, prípadne z webových stránok.

Zverejňované typy inflácie

Štatistický úrad SR zverejňuje dva typy inflácie:

- vývoj spotrebiteľských cien na základe národnej metodiky – **Inflácia – Indexy spotrebiteľských cien** (zaužívaná je anglická skratka CPI - Consumer Price Index)
- vývoj spotrebiteľských cien na základe medzinárodne harmonizovanej metodiky EÚ - **Harmonizovaný index spotrebiteľských cien** (HICP - Harmonized Indices of Consumer Prices)

Národná inflácia (CPI):

Ceny sa sledujú na spotrebnom koši, ktorý pozostáva z vybraných druhov tovarov a služieb zatriedených do 12 odborov, 44 skupín a 102 tried podľa klasifikácie COICOP. Zverejňované referenčné dáta sú pre celé územie Slovenska a všetky typy spotrebiteľov. Štatistický úrad SR však zverejňuje aj vývoj cien pre špecifické sociálne skupiny – pre domácnosti zamestnancov, dôchodcov a nízkopríjmové domácnosti. Rozdiel medzi celkovou infláciou a infláciou sociálnych skupín spočíva vo váhach tovarov a služieb v spotrebnom koši (COICOP).

Podrobné údaje v členení podľa typov domácností sa zverejňujú približne desať dní po CPI, aktuálne údaje za máj budú dostupné 27. júna 2024 v kapitole databázy DATAcube: [2. 3. 1. 1 - Indexy spotrebiteľských cien](#)

Medzinárodne harmonizovaná inflácia v EÚ (HICP)

Ide o údaje zisťované podľa jednotnej metodiky EÚ pre absolútnu **porovnatelnosť inflácie medzi krajinami**. **Zoznam cien tovarov a služieb** (spotrebné koše) sa čiastočne líši, HICP na rozdiel od národnej inflácie (CPI) neobsahuje „Imputované nájomné“ a vybrané položky veľkých opráv a údržby domácnosti. Indexy HICP v EÚ sa zverejňujú mesačne, niekoľko dní po národnej inflácii CPI v zmysle [Kalendára prvého zverejnenia](#) v kapitole databázy DATAcube: [2. 3. 3 - Harmonizované indexy spotrebiteľských cien \(inflácia HICP\)](#).

Spotrebný kôš - štruktúra výdavkov domácností

Štatistický úrad každoročne reviduje váhy výdavkových položiek v štruktúre spotrebného koša. Zverejnený graf spotrebného koša je platný pre rok 2024. Uvádza, koľko prostriedkov domácnosť vynakladá na konkrétne skupiny výrobkov a služieb v bežnom živote. Váhy výdavkových položiek sú nevyhnutnou súčasťou výpočtu výšky inflácie (rastu spotrebiteľských cien).

Štatistický úrad SR zverejňuje graf **Štruktúra výdavkov domácností**, ktorý prezentuje [spotrebný kôš platný pre rok 2024](#). Uvádza, koľko prostriedkov domácnosť vynakladá na konkrétne výdavkové skupiny výrobkov a služieb v bežnom živote. Poznanie štruktúry výdavkov domácností je nevyhnutnou súčasťou pre zistenie výšky inflácie (rastu cien), pretože určuje váhy výdavkových položiek pre jej výpočet. Váhy sú každoročne revidované.

Štruktúra výdavkov c

(v %, 12 odborov od najvyšš

